

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ**

ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ

ΑΤΟΜΙΚΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ 318/2002

**Αθήνα, 24 Μαΐου 2002
Αρ. πρωτ. 1223/Φακ. Ερωτ. 40**

ΠΡΟΣ

ΥΠ. ΕΣ. Δ. Δ. Α

**Γεν. Δ/ση Διοικ. Υποστήριξης
Διεύθυνση Αστικής Και Δημοτικής Κατάστασης
Μητρώων και Ληξιαρχείων**

I. Με το Α.Π.Φ. 96080/9718/9-5-2002 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ερωτάται:

« Αν είναι υποχρεωτική η συμπλήρωση των ελλειπόντων στοιχείων στις εγγραφές στο Μητρώο Αρρένων και στο Δημοτολόγιο των ατόμων εκείνων που είναι αγνώστων γονέων, όσο και των ατόμων εκείνων που γεννήθηκαν χωρίς γάμο των γονέων τους, προκειμένου να χορηγηθούν σε αυτά πιστοποιητικά από τους κατά τόπους αρμόδιους Ο.Τ.Α, για την έκδοση Δελτίου Αστυνομικής Ταυτότητας, στην περίπτωση, που τα ανωτέρω άτομα δηλώνουν ότι δεν επιθυμούν την συμπλήρωση των στοιχείων αυτών ».

II. Με την διάταξη του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2573/1953 (ΦΕΚ 241 Α) «Περί αλλαγής επωνύμου και προσλήψεως πατρωνύμου και μητρωνύμου» όπως συμπληρώθηκε με τη παρ. 1 του άρθρου 8 του μ. 2130/93 και

αντικαταστάθηκε με το άρθρο παρ. 9 Ν 2307/1995» (ΦΕΚ 113/95), ορίζεται ότι :

« 1.Η πρόσληψη και αλλαγή επωνύμου, καθώς και η πρόσληψη πατρωνύμου και μητρωνύμου σε παιδιά γεννηθέντα χωρίς νόμιμο γάμο των γονέων τους ή αγνώστων γονέων γίνεται με απόφαση του Νομάρχη.

.....

2.....

Οι ανωτέρω αποφάσεις του Νομάρχη κοινοποιούνται στον αρμόδιο δήμο ή κοινότητα και Στρατολογικό Γραφείο.

3. Με αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορούν να καθορίζονται λεπτομέρειες για τις προϋποθέσεις και τον τρόπο πρόσληψης και αλλαγής επωνύμου και πρόσληψης πατρωνύμου και μητρωνύμου.»

Με την 91400/2961/14.2.2001 απόφαση του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, έχει καθορισθεί η ειδικότερη διαδικασία συμπλήρωσης στοιχείων για την περίπτωση πρόσληψης πατρωνύμου και μητρωνύμου σε παιδιά γεννηθέντα χωρίς νόμιμο γάμο των γονέων τους ή αγνώστων γονέων. Ειδικότερα προβλέπεται ότι ο Νομάρχης, με αίτηση του ενδιαφερόμενου, καθορίζει το πατρώνυμο ή το πατρώνυμο και το μητρώνυμο στα τέκνα χωρίς νόμιμο γάμο των γονέων τους ή αγνώστων γονέων.

Στο Ν.Δ. 127/1969 «περί υποχρεωτικού εφοδιασμού ταυτοτήτων» ως προς την έκδοση δελτίου ταυτότητας, παρασχέθηκε εξουσιοδότηση στον Υπουργό Δημόσιας τάξης να καθορίζει με απόφαση του α) τις αρμόδιες αρχές β) τα στοιχεία που απαιτούνται, γ) τον τύπο των δελτίων ως και δ) κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Με τον νόμο 1599/1986 (ΦΕΚ Α - 75) «Σχέσεις Κράτους Πολίτη – Ταυτότητες κ.λ.π.», στο άρθρο 3, στο κεφαλαίο με τίτλο «νέος τύπος», όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το άρθρο 39 παρ. 1 του ν. 1832/89 (Α, 54) και αντικαταστάθηκε εκ νέου με το άρθρο 2 του ν. 1988/1991 ορίζεται ότι «τα δελτία ταυτότητας περιέχουν μεταξύ άλλων και το επώνυμο και το όνομα πατέρα και μητέρας».

Κατ' άρθρο 6, ορίζεται ότι η ταυτότητα των Ελλήνων πολιτών αποδεικνύεται έναντι πάντων από τα δελτία ταυτότητας, ενώ κατ' άρθρο 7, η ταυτότητα αποτελεί πλήρη απόδειξη, ως προς τα στοιχεία που αναφέρει.

Με την 8200/0-411210/17-7-2000 (ΦΕΚ Β' 879) απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης καθορίσθηκε ο τύπος, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και οι αρμόδιες υπηρεσίες για την έκδοση των δελτίων ταυτότητας. Η ανωτέρω απόφαση εκδόθηκε κατ' επίκληση, μεταξύ άλλων των διατάξεων των άρθρων 2 και 4 του Ν.Δ. 127/69, που προαναφέρθηκε, ως και της 510/17/15.5.2000 απόφασης της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Στην ανωτέρω απόφαση, η Αρχή απηύθυνε σύσταση στην αρμόδια Υπηρεσία, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του νόμου 2472/1997 «Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (ΦΕΚ Α' 50), να μη επεξεργάζεται ή να συλλέγει ορισμένα στοιχεία, μεταξύ των οποίων η ιθαγένεια και το θρήσκευμα, διότι η αναγραφή τους συνιστά επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και αντίκειται στις διατάξεις του προαναφερθέντος ν. 2472/97 (βλ. και ΣτΕ Ολομ. : 2285/2001).

Ο ανωτέρω νόμος προβλέπει την θέσπιση των προϋποθέσεων για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς την κατεύθυνση της προστασίας των δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών των φυσικών προσώπων (άρθρο 1).

Ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θεωρεί κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων, ενώ ευαίσθητα δεδομένα αποτελούν εκείνα που αφορούν τη φυλετική ή εθνική προέλευση, πολιτικά φρονήματα, θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις.....υγεία, κοινωνική πρόνοια, την ερωτική ζωή.....(άρθρο 2 α) και β).

Η συλλογή και επεξεργασία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων απαγορεύεται, (άρθρο 7) ενώ η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, επιτρέπεται μόνο, όταν το υποκείμενο έχει δώσει την συγκατάθεση του (άρθρο 5 παρ. 1),πλην των, στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου αναφερομένων εξαιρέσεων.

II.Το κράτος, σύμφωνα με τη Συνταγματική αρχή της ανάπτυξης της προσωπικότητας και της προστασίας της οικογενείας αλλά και με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για να δικαιώματα του Ανθρώπου,(βλ.άρθρο 8) έχει

υποχρέωση σεβασμού της οικογενειακής ζωής και δεν πρέπει να διακρίνει μεταξύ «νομίμου» οικογενείας και φυσικής. Με βάση την ίδια αρχή, το Κράτος δεν μπορεί, κατ' αρχήν, να πνιμειγνύεται στην άσκηση αυτού του δικαιώματος, «έχει, όμως, και θετικές υποχρεώσεις και πρέπει να ενεργεί με τρόπο που να επιτρέπει στους ενδιαφερόμενους να διεξάγουν μία κανονική οικογενειακή ζωή (απόφαση της 13.6.1980, του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, υπόθεση MarcX,).

Η πολιτεία ηθέλησε με τον νόμο ν.δ. 2573/1953, ως ισχύει τροποποιηθείς με τον νόμο 2307/1997, άρθρο 9 παρ. 9, να δώσει την δυνατότητα κτήσεως πατρωνύμου και μητρωνύμου, όταν ελλείπει, δια της διοικητικής οδού, ως μέσο απαλείψεως διακριτικών στοιχείων, σε βάρος της κατηγορίας των προσώπων αυτών, που γεννήθηκαν χωρίς γάμο των γονέων τους ή είναι αγνώστων γονέων.

Το δελτίο ταυτότητας περιέχει συγκεκριμένα στοιχεία, πληροφορίες προσωπικού χαρακτήρα, μεταξύ των οποίων και το πατρώνυμο και το μητρώνυμο, όπως τα στοιχεία αυτά προκύπτουν από την αστική κατάσταση των συγκεκριμένων προσώπων, η οποία διαμορφώνεται από τις οικείες διατάξεις του Αστικού κώδικα. Εξάλλου, ο νόμος 2472/1997 περιέχει διατάξεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και δεν δημιουργεί περαιτέρω υποχρεώσεις στα πρόσωπα για την δήλωση, πολύ περισσότερο για την δημιουργία, προσωπικών δεδομένων, όπως το πατρώνυμο και το μητρώνυμο, όταν αυτά ελλείπουν, λόγω της συγκεκριμένης αστικής κατάστασης των προσώπων.

Η απάλειψη από τα δημόσια έγγραφα κάθε διακριτικής ενδείξεως, που συνεπάγεται κοινωνική διάκριση σε βάρος του προσώπου είναι επιβεβλημένη, και εντάσσεται στην υποχρέωση του Κράτους να παρέχει τη δυνατότητα κανονικής οικογενειακής ζωής, δεν μπορεί όμως να αναιρέσει το δικαίωμα του προσώπου να διατηρήσει την αστική κατάσταση του, όπως στην περίπτωση των γεννηθέντων χωρίς γάμο των γονέων τους ή αγνώστων γονέων, στα οποία ελλείπει το πατρώνυμο ή και το μητρώνυμο. Η αναπλήρωση τους δια της διοικητικής οδού δεν είναι νοητό να επιβληθεί ως αναγκαστικό μέτρο, αλλά αποτελεί ρύθμιση στην οποία μπορεί να προσφύγει ο ενδιαφερόμενος αν το επιθυμεί. Υπό το ανωτέρω πρίσμα, παρέπεται ότι η

δήλωση των στοιχείων για την απτυνομική ταυτότητα αναφέρεται στα στοιχεία εκείνα που συνιστούν την υπάρχουσα αστική κατάσταση του προσώπου.

Οι διατάξεις του νόμου 2472/1997, αποβλέπουν στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, και δεν είναι νοητή επίκληση τους για την υποχρεωτική δημιουργία προσωπικών στοιχείων, μέσω διοικητικής οδού

III. Εν όψει των ανωτέρω, η απάντηση που προσήκει στο εν λόγω ερώτημα, είναι ότι δεν είναι υποχρεωτική η συμπλήρωση των ελλειπόντων στοιχείων στις εγγραφές στο Δημοτολόγιο και στο Μητρώο Αρρένων των προσώπων που γεννήθηκαν χωρίς γάμο των γονέων τους ή αγνώστων γονέων, όταν τα ανωτέρω πρόσωπα δεν επιθυμούν, την δια της διοικητικής οδού, συμπλήρωση των στοιχείων αυτών.

Η Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Κυριακή Γρηγορίου

✓ Κοι: Κεντρική Υπηρεσία Ν Σ Κ
Γραφείο Μελετών